

《托拉奧爾》· 帕拉沙 MIKEITZ · 瑪瑪爾 5

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור

因為生命的源頭與你同在；
在你的光中，我們必看見光

諸世界的生命流，只是「與」^{ה'}相連，而非祂的本質；藉著妥拉（^{תורה}，Torah）、誡命（^{מצוות}，mitzvot），以及心的自我消融（^{ביטול}，bittul），以色列將祂本質的光引降，使其顯現；以色列也在那光中被看見。

為尊崇 ... 而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/5/

核心要旨

諸世界的生命流，只是「與」ה'相連，而非祂的本質；藉著妥拉（תורה，Torah）、誠命（מצוות，mitzvos），以及心的自我消融（ביטול，bittul），以色列將祂本質的光引降，使其顯現；以色列也在那光中被看見。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

本篇 מאמר（maamar）對經文「因為生命的源頭與你同在；在你的光中，我們必看見光」提出兩個問題：「我們必看見光」的兩種解讀各有何意，以及經文為何說「與你同在」，而不是「你就是」。它藉著撒迦利亞（זכריה）的金燈臺作答：金燈臺是以色列靈魂的源頭；它的七盞燈代表自上而下照耀每一位猶太人的屬性，其光由管道從愈來愈高的層面供給，並全都藉著「金」——左側——引降而下。ה'「高居至上」，甚至超越智慧（חכמה，Chochmah）與慈愛（חסד，Chesed），因此祂進入諸世界，對祂而言是一種降低。從祂的崇高境界看，一切都如同不存在；列國在流亡中得勢，祂的治理也彷彿沉睡。從「天上」透過妥拉觀看，以色列便顯得偉大，就像清澈鏡中的物體。天地、妥拉與祈禱促成這種降低；當人以熾烈的愛，以及僕人的自我消融——即 ביטול——來履行誠命時，這種降低便發生；這份熾烈之情由妥拉與誠命的根源，也就是兩棵橄欖樹，所喚醒。因此，生命的源頭只是在「與」ה'同在；祂的光透過妥拉與誠命而被看見，以色列也在其中被看見。

綱要

- 1 兩個問題與金燈臺** 11-2
「我們必看見光」的兩種解讀，以及「與你同在」這一說法所引出的問題；金燈臺是以色列靈魂的源頭，它的燈與管道代表自上而來的光，而這光全都經由金——左側——引降而下。
- 2 高居至上者自我降低** 13-4
ה'超越智慧與慈愛，因此祂進入諸世界是一種降低；這藉著妥拉與誠命——君王的肢體——而實現，並由由下而起的激發（אתעירותא דלתתא，isarus dilesata）引降而下。
- 3 崇高、流亡與沉睡** 15-7
從ה'的崇高境界看，所有世界都如同不存在；列國由此獲得生命，祂的治理也彷彿沉睡；「醒來！」這一祈禱，是求祂的本質透過妥拉與誠命顯現。
- 4 從天上觀看：以色列透過妥拉而被看見** 18-9
透過妥拉，以色列顯得偉大，就像清澈鏡中的物體；履行誠命需要心中熾烈的渴望，而這渴望由思念ה'超越萬有、恆常不變而燃起。

5 冠冕、僕人與降低的原因

¶10-14

金燈臺的碗象徵王權（מלכות，Malchus）的冠冕；真正的事奉，是不循理智地接受הי的王權；天地、妥拉與祈禱，以及痛切的哭喊，將無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）引降而下。

6 橄欖樹與答案

¶15-17

妥拉與誡命的根源喚醒靈魂熾烈的渴望；生命的源頭只是在「與」הי同在，祂的光透過妥拉與誡命而被看見，以色列也在其中被看見。

關鍵概念

由上而起的激發 אתערותא דלעילא

未經人促請而賜下的神聖之光。在此，它指金燈臺的七盞燈；它們如同環繞一切世界之光，照耀每一位猶太人，甚至包括惡人。

環繞之光與充滿之光 סובב כל עלמין / ממלא כל עלמין

高於諸世界的光，以及存在於諸世界之內的光；把前者的光引入後者，便是從高處流向低處的「水」，對הי而言是一種降低。

金，左側 זהב / שמאל

金象徵克制（גבורה，Gevurah），也象徵心中熾烈的愛與敬畏（אהבה ויראה，ahavah v'yirah）；一切從最高層面引降而下，都藉此而實現。

君王的肢體 רמ"ח אברין דמלכא

二百四十八條積極誡命與無限之光合而為一，如同肢體與靈魂相連；因此，祂的光透過它們披覆於智慧與慈愛之中。

意願的自我消融 ביטול רצון

僕人不循理智地接受הי的王權；這使הי作王，制服另一側（סטרא אחרא，sitra achra），並將無限之光引降而下。

天地 שמים וארץ

書面妥拉與口傳妥拉，或妥拉與祈禱：這是הי自我降低所進入之處，也是引發祂如此而為的途徑。

兩個問題與金燈臺

1 כי עמך מקור חיים^{1,2} באורך נראה אור. הנה מ"ש נראה אור יש בו ב' פירושים.³

「因為生命之源與祢同在；在祢的光中，我們將看見光。」如今，經文中的「看見光」（נראה אור，nir'eh or）有兩種解讀。

這篇 maamar 以大衛王的詩句開篇，說生命的源頭與 ה' 同在，而「在祢的光中，我們看見光」。נראה 可以解作「將被看見」，也可以解作「我們將看見」；整篇講論將說明，這兩種讀法都成立。

הא' הוא כפשוטו שהאור נראה ומתגלה. והב' לשון רבים מדברים בעדם כלומר אנחנו נראה את האור.

第一種是按字面解作：光被看見（nir'eh），並顯現出來。第二種則把它讀作第一人稱複數，也就是說話者以複數指稱自己；換言之，我們將看見（nir'eh）光。

一種讀法是光變得可見；另一種讀法則把 nir'eh 當作第一人稱複數，因此大衛王代表以色列說：「我們」將看見光。米特勒雷貝（אדמו"ר האמצעי）所記錄的這篇講論（Sefer HaMaamarim（ספר המאמרים）5563, p. 59）說明了兩者的差別：從光中看見光，好比透過屏幕觀看；而「我們將看見光」，意指看見光本身，這有極大的優越之處。

ולהבין זה גם להבין מהו כי עמך מקור חיים ולא כתיב כי אתה.

為了明白這一點，[我們]也必須明白「因為生命之源與祢同在」是什麼意思，以及為何經文沒有寫「因為祢就是」。

老雷貝（אדמו"ר הזקן）又提出第二個問題：為什麼經文說生命之源「與祢同在」，而不是簡單地說「祢就是生命之源」？這種措辭暗示，生命之源是與 ה' 相伴的某種層面，而不是 ה' 本身的本質；最後一段將回到這個問題。

כי הנה כתיב^{4,5} (זכריה ד) ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה⁶ ושבעה נרתיה עליה שבעה

ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה ושנים זיתים עליה.⁷

因為經上寫著（《撒迦利亞書》4）：「我看見了；看哪，一座全然金製的燈臺，頂上有一個油盂；盞上的七盞燈，並有七七根導管通往頂上的燈盞；燈臺上方有兩棵橄欖樹。」

為了回答這個問題，他轉而談到 Zechariah 所見的異象：一座頂上有油盂、設有七盞燈，並由導管供油的金燈臺，旁邊還有兩棵橄欖樹。米特勒雷貝所記錄的版本明確指出兩者的關聯：要明白「光」是什麼，就要把以色列眾靈魂比作一座燈臺。拉希（רש"י）解釋，圓形油盂（גולה，gulah）是盛油的圓盂，並以《約書亞記》15:19 中的泉源（גולות，gulos）作比較；這篇 maamar 稍後會把它解讀為冠冕。

וביאור הדבר כי הנה ענין המנורה הוא כמ"ש זה דבר⁸ ה' אל זרובבל. כלומר שהמנורה הוא בחי' דבר ה' הוא בחי' כנ"י [כנסת ישראל] מקור נשמות ישראל

事情的解釋是：燈臺所代表的意義，正如經上所寫：「這是 הויי (Havayah) 傳給所羅巴伯 (זרובבל) 的話。」也就是說，燈臺代表「הי-הי」這一層面；這一層面就是以色列會眾 (כנ"י, Knesses Yisrael)，也是以色列眾靈魂的根源。

天使把異象向 Zechariah 解釋為「הי傳給所羅巴伯的話」。老雷貝將「הי-הי」解作王權 (מלכות, Malchus)；它也稱為以色列會眾 (Knesses Yisrael)，是所有猶太靈魂共同的根源。因此，燈臺代表以色列眾靈魂的根源。

ושבעה נרותיה הם ז' מדות עליונות אהוי"ר [אהבה ויראה] והתפארות כו' שמאירים מלמעלה בכל נפש מישראל בבחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שאפי' [שאפילן] ברשע שורה עליו מלמעלה בבחי' מקיף

燈臺的七盞燈，是七個至高屬性：愛、敬畏、榮耀等等。它們從上方照耀每一個以色列靈魂，作為由上而起的激發 (אתערותא דלעילא, isarusa dileila)；所以，即使在惡人身上，它也從上方以環繞的方式 (מקיף, makif) 停駐。

七盞燈代表 הי 的七種情感屬性 (愛、敬畏、榮耀以及其餘屬性)，它們如同從上方而來的恩賜，照耀每一個猶太人，並非因其自身努力而獲得的回報。因為這道光只是以環繞之光的方式籠罩此人，所以即使是惡人也能承受它。

ולכן כתיב עליה שבבחי' זו שהוא בבחי' השראה מלמעלה בבחי' מקיף כולם שוים לטובה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אכל בי עשרה שכינתא שריא וכמ"ש בתניא.^{9,10}

因此經上寫著「在其上」：在這個層面，也就是從上方以環繞的方式臨在的層面，眾人一律同樣蒙受其善。正如我們的賢者曾說：「凡有十人同坐之處，聖者的臨在 (שכינה, Shechinah) 便停駐。」正如《Tanya》(תניא) 所解釋的。

「在其上」一語表明，燈臺從上方照耀，以環繞的方式籠罩燈臺；在這個層面，每個猶太人都同樣蒙受其善，正如《塔木德》所說，任何十人聚集之處，聖者的臨在都會停駐。在《Tanya》第11章中，老雷貝解釋，即使一個人邪惡到善已離開他，他的具有 הי 性質的靈魂 (נפש האלקית, nefesh Elohis) 仍從上方以環繞的方式臨在於他之上；因此賢者說，凡有十人同坐之處，聖者的臨在便停駐。

2 ושבעה ושבעה מוצקות¹¹ הם בחי' המשכות ממדריגות עליונות מבחינת סוכ"ע לאתעדל"ע [לאתערותא

דלעילא] זו. וכמה דרגין דא לעילא מן דא עד רום המעלות וכולם הם בחי' שבעה שבעה. וזהו לנרות אשר

על ראשה.

「七根又七根的導管」，是從較高層次引下的流注，從環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）引至這一由上而起的激發。層次有許多，一層高於一層，直至最高之巔；它們全都屬於「七[與]七」的層次。這就是[意即]「給在它頂端的燈盞」。

供給燈盞的導管是通道，將光從愈來愈高的層次引下，直至環繞一切世界之光，流入由上而來、照耀每一位猶太人的恩賜。每一個更高的層次都重現七的模式，因此這個異象顯示，燈盞由那些本身也位於「它頂端」的層次所供給。

והנה כתיב מנורת זהב כולה שכל המשכות מלעילא לעילא מריש כל דרגין הוא ע"י בחי' זהב שהוא

בחי' שמאל כמ"ש מצפון זהב יאתה על אלוה נורא הוד: ^{12, 13}

如今經文寫道：「全是金子的燈臺」：每一個引下的流注，從最高之巔、從一切層次之首而來，都藉著金這一層面；金屬於左側，正如經文所寫：「金子從北方而來；在 ה' 之上，有可畏的光輝。」

燈臺「全是金子的」；在卡巴拉中，金屬於左側，也就是克制（גבורה，Gevurah）的一側。Alter Rebbe指出，每一個從最高層次引下的流注，都經由這種特質而來；他並引述約伯的經文，將金與北方、也就是左側相連。

第 2 節 · 13-4

高居至上者自我降低

3 והענין כי הנה כתיב¹⁴ המגביהי לשבת¹⁵ המשפילי לראות בשמים ובארץ^{16, 17}

事情的道理是這樣的：經上說：「那位高居在上、俯身察看天與地的。」

阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）引用《詩篇》的一節經文，讚頌 ה' 高居於上，卻屈尊察看天與地。

שמים פי' שם מים דהיינו בחינת מים שהוא בחינת המשכה ממקום גבוה מסוכ"ע למקום נמוך להיות

בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והוא בחינת השפלה וירידה אצלו ית'.

「天」（שמים，shamayim）意為「那裡有水」（שם מים，sham mayim），也就是水的層面；水所代表的，是從高處、從[環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）]引降至低處，使之成為[充滿一切世界之光（ממלא כל עלמין，memalei kol almin）]的層面；這對祂而言，乃是自我降卑與下降，願祂受頌讚。

他將「天」一詞解作「那裡有水」。水由高處流向低處，因此「水」象徵由高於世界的 עלמין 向下引降至 ממלא כל עלמין 的光，並進入世界。對 ה' 而言，這是一種降卑。

ופי' בשמים ובארץ (בבית"ן הנוספין) מתפרש לשני ענינים.

而「在天與地上」（其中附加了希伯來字母 ב, beis）可有兩種解釋。

希伯來文的經句說「在天與地上」；附加的字母 ב 可以表示「在」，也可以表示「藉著」。因此，這些字可以有兩種解讀。

הא' שהוא משפיל א"ע [את עצמו] כביכול לראות תוך השמים ותוך הארץ.

第一種解讀是：祂屈尊——可以說——察看天之內與地之內。

第一種解讀把字母 ב 理解為「在」：ה' 屈尊察看天與地之內。

והב' כלומר שע"י בחינת שמים וארץ משפיל א"ע [את עצמו] שהם הם הגורמים לבחי' ירידה והשפלה זו.

第二種解讀是：也就是說，祂藉著天與地這一層面而自我降卑；因為正是天與地本身造成了這種下降與降卑。

第二種解讀把字母 ב 理解為「藉著」：天與地本身正是 ה' 降卑的原因。「天與地」在此意義上所指為何，maamar 稍後會作解釋。

וביאור הענין כי פי' המגביהי לשבת אין ר"ל [רוצה לומר] שהוא ית' גבוה בבחינת מקום שהרי הנה מקום

אתי¹⁸ כתיב והוא ית' מקומו של עולם¹⁹ כו'. אלא פי' גבוה במעלה ועילוי אחר עילוי עד אין קץ

ותכלית שהוא קדוש ומובדל מגדר עלמין

以下說明其道理：「高居而坐」並不是指祂，願祂受頌讚，在空間上居高，因為經上寫道：「看哪，有一處與我同在」；而祂，願祂受頌讚，乃是世界的所在等等。相反，這是指地位崇高，一層高於一層，直至無窮無盡；因為祂神聖而超然，遠離世界的範疇。

ה' 「高居在上」並不是指祂在空間中的高度：祂對摩西（משה）說：「看哪，有一處與我同在」；米德拉什由此闡明，祂乃是世界的所在，並不受世界所容納。祂的崇高是地位上的崇高：祂超越一切層級，無有窮盡，神聖而遠離世界的整個範疇。

כי כלם בחכמה עשית²⁰ ועולם חסד יבנה²¹ והוא ית' רם ונשא ממדרגת חכמה עילאה וחסד עליון ואין

להם ערוך אליו ית' כלל וכדכתיב לך ה' הגדולה כו' שמדת הגדולה היא בטילה אליו ואין עולה בשם

גדולה כלל.

因為「你以智慧（חכמה，Chochmah）造作萬有」，而「世界由慈愛（חסד，Chesed）建立」；祂，願祂受頌讚，超然高舉，遠在至高的 חכמה 與至上的 חסד 之上；它們與祂完全不可相提並論。正如經上所說：「尊大屬於你，הוי'（Havayah）」等等：尊大這一屬性在祂面前全然自我消融，根本不能稱作「尊大」。

世界藉由 חכמה 而造，並由 חסד 建立，正如《詩篇》中的兩節經文所說；而 ה' 甚至超越至高的 חכמה 與 חסד，與它們完全不可相比。大衛所說「尊大屬於你，ה'」中的「尊大」（הגדולה，gedulah），即 חסד 這一屬性，在祂面前自我消融，根本不配稱作尊大。

וכן בחינת חכמה נחשבת לגבי הקב"ה כעשיי [כעשיה] גשמית כמ"ש כולם בחכמה עשית

同樣，相對於聖者，願祂受頌讚（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）而言，這一層面也被視為如同物質性的造作（עשיה，asayah）一般；正如經上所說：「你以智慧造作（עשית，asisa）萬有。」

即使是最高的心智層面，相對於聖者，願祂受頌讚而言，也如同物質性的造作：經文說祂以智慧「造作」（עשית）萬有，使用的是表示實際行動（עשיה）的字詞。

אלא מה שמתלבש אור א"ס ב"ה בחכמה וחסד ומתפשט תוך עלמין הוא בחינת ירידה והשפלה

גדולה.²²

無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚，披覆於智慧（חכמה，Chochmah）與慈愛（חסד，Chesed）之中，並在諸世界中展開，乃是極大的下降與屈抑。

因此，當無限之光披覆於חכמה與חסד之中，並延展至諸世界時，這對祂而言便是極大的下降。

4 והנה בחינת התלבשות זו היא בבחינת תורה ומצות. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הקב"ה מגיח

תפילין הקב"ה מתפלל^{23,24} ואמרו מלמד שנתעטף הקב"ה²⁵ כו'. ואמרו ג' ראשונות יושב ועוסק

בתורה²⁶ כו'.

如今，這種披覆乃是藉著妥拉（תורה，Torah）與誠命（מצות，mitzvos）而實現的。正如我們的智者——願其記憶蒙福——所說：「קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）戴上經匣（תפילין，tefillin）」；「祂祈禱」；他們又說：「這教導我們，קב"ה曾裹覆自己」，等等。他們還說：「[在]前三[個小時]，祂坐著研習「תורה」，等等。

ה'之光藉著妥拉與מצות，披覆於智慧（חכמה，Chochmah）與慈愛（חסד，Chesed）之中。塔木德描述，ה'戴上תפילין、祈禱、披上祈禱披巾並研習「תורה」，藉此表明，מצות在上界乃是ה'之光本身的衣著。

וכן עד"ז כל המצות. וזהו אשר קדשנו במצותיו במצותיו דייקא שהמצות רמ"ח פקודין הן רמ"ח

אברין דמלכא²⁷

一切מצות也都同樣如此。這就是[「使我們因祂的誠命而成聖者」的意思]；「祂的誠命」一語特別強調「祂的」，因為מצות，即二百四十八條命令，乃是君王的二百四十八個肢體。

祝福詞說「使我們因祂的誠命而成聖」，特別強調誠命是屬於祂的。《Tikkunei Zohar》（תיקוני זהר）教導，二百四十八條積極誠命就是「君王的二百四十八個肢體」。

כלומר כמו למשל אבר הגשמי שהוא בטל ומתאחד עם החיות הרוחני השוכן בקרבו כך כל המצות הם

בטלים ומתאחדים באור א"ס ב"ה ממש

也就是說，譬如一個物質肢體雖然存在，卻不自立，而與寓居其中的靈性生命力合而為一；同樣，一切מצות都不自立，並與受頌讚的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身合而為一。

物質肢體沒有自己的意志，而是全然與賦予它生命的靈魂合一。同樣，מצות也全然與無限之光本身合一。

ובהם ועל ידיהם נמשך גילוי אור א"ס ב"ה להתלבש בבחי' חכמה וחסד וקדשנו שבאתעדל"ת
[שבאתערותא דלתתא] בעשיית האדם מצות ה' גורם אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ורוח אייתי רוח ואמשיך
רוח²⁸ כו':

在這些 מצות 之中，並藉著它們，受頌讚的 סוף אין סוף 之顯現被引下，使之披覆於 חכמה 與 חסד 的層面。而「使我們成聖」的意思是：人在下方履行 ה' 的 מצות，便以由下而起的激發（אתערותא דלתתא， isarusa dilesata），促成由上而起的激發（אתערותא דלעילא， isarusa dileila）；正如所說：「靈引來靈，並引下靈」，等等。

藉著 מצות，無限之光被引下，進入 חסד 與 חכמה。人在下方履行一項誡命，便會在上方引發回應；《Zohar》以「靈引來靈，並引下靈」來表述這一點。

第 3 節 · 15-7

崇高、流亡與沉睡

5 וזהו הבט²⁹ משמים וראה³⁰ והשקיפה ממעון קדשך³¹ מן השמים וברך את עמך את ישראל.

而這就是「從天上俯察而看」以及「求你從你的聖潔居所，從天上俯察，並賜福你的子民以色列」的意思。

這兩節經文都請 ה' 「從天上俯察」；第二節並請祂賜福以色列。阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）將闡明，為何這項祝福取決於 ה' 「從天上」觀看；他首先解釋 ה' 的崇高。

כי הגה כתיב רם על כל גוים³² ה' שהעכו"ם [שהעובדי כוכבים ומזלות] מקבלים חיות³³ מצד רוממות ה' והתנשאותו בעצמותו כביכול שהוא מצד עצמותו ומהותו רם ונשא מגדר עלמין עליונים ותחתונים ואין להם יחוס ושייכות אליו כלל

因為經上寫道：「ה'（הוי"ה，Havayah）高居萬國之上」：拜偶像的列國，其生命力來自 ה' 自身的崇高，以及祂在自身中的超然尊大，姑且這樣說；也就是說，憑祂自身與本體，祂超然高舉於上下諸世界的範疇之外，而它們與祂完全沒有任何關係或連結。

「ה' 高居萬國之上」：這節經文把列國與 ה' 的崇高相聯繫。在這段教導中，列國從 ה' 完全超越諸世界、它們與祂毫無關係的那一層面汲取生命力；在那裡，所有世界在祂面前都如同虛無，因此感受不到它們之間的任何區別。

ומזה נמשך ממשלת העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] על ישראל בזמן הגלות גוים מרקדין בהיכלו³⁴ כו'. כי שממית בידים תתפש³⁵ והיא בהיכלי מלך שאינו תופס מקום כלל.

由此便產生了流亡時期拜偶像的列國對以色列的統治，[正如所說：]「列國在祂的聖殿中跳舞」等等。因為「蜘蛛用手抓住（תתפש，tesapes），卻身在王宮之中」，因為它根本不佔（תופס，tofes）任何位置。

列國在流亡期間對以色列的權勢，源自這一層面。塔木德（Yoma 69b，Kehot 的註釋指向此處）記載，耶利米（ירמיהו）看見列國在 ה' 的聖殿中狂歡，便不再稱祂為「可畏」。關於蜘蛛的經文，是藉著雙關語來解讀：蜘蛛「抓住」，卻「不佔」任何位置；因此，即使在王宮之中，它也不會被排斥出去，因為它被視為虛無。

6 וכך כל העולמות עליונים ותחתונים כולא כלא ממש חשיבי קמי קוב"ה [קודשא בריך הוא] וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו^{36,37} רק הודו וזיוו והארתו על ארץ ושמים.

因此，一切世界，無論上界或下界，在聖者，願祂受頌讚（קב，Kudsha Brich Hu / ה"קב）面前，都真正被視為毫無分量；正如經上所寫：「唯獨祂的名是崇高的」；只有「祂的榮耀」、祂的光輝與光照，[才]「在地上與天上」。

一切世界在 ה"קב 面前都如同虛無。經文「唯獨祂的名是崇高的；祂的榮耀在地上與天上」意指，唯有祂的一線光明與世界相關，而祂自身則超越世界，高高在上。《Sefer HaMaamarim》（ספר המאמרים）5629 年版的一則註解補充說，即使稱為「崇高」的那個層次——環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）——也只是「祂的名」。

וזהו כד סליק קוב"ה [קודשא בריך הוא] לעילא כו'. ר"ל [רוצה לומר] שנסתלק החיות מההארה למעלה מעלה לבחי' עצמותו ומחותו

這就是「當 ה"קב 升至高處時」等語的意思。也就是說，生命力從那道光輝中撤回，遠遠地向上，回到祂自身的本質與存在這一層面。

「當聖者，願祂受頌讚升至高處時」這句話，是說生命力從那一線光明中撤回，向上回到祂自身的本質。

ואזי העולמות אינם תופסים מקום כלל והנהגת העולמות הוא בבחי' שינה³⁸ כביכול כאדם הישן שנסתלק שכלו מהכלי שהוא הגוף למקורו ושרשו ולא נשאר כ"א כח הדמיון שהוא רשימו כו'.

於是，世界完全不佔任何位置；世界的運行也處於睡眠的狀態，可以說，就像一個睡著的人：他的理智從其器皿——身體——中撤出，回到源頭與根源，只剩下想像的能力，也就是一種印痕（רשימו，reshimu）等等。

此時，世界不再具有任何分量，קב 對世界的治理也如同睡眠。人在睡眠時，理智離開身體，回到其源頭，只留下想像力，如同一絲痕跡；同樣，留下來治理世界的，也只有 ה"קב 光明的一抹微弱印痕。

7 ולכן כתיב ויקץ כישן³⁹ ה' וכתוב עורה למה תישן⁴⁰ ה' שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה בחכמה וחסד בבחינת עצמותו ומהותו ית' בכבודו ובעצמו ויאר פניו⁴¹ פנימיות רצונו כו'. והיינו ע"י המשכת התומ"צ [התורה ומצות].

因此經上寫著：「**ה'如同睡著的人醒來**」；又寫著：「**醒來！祢為何沉睡？**」——願無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）、願祂受頌讚，在智慧（**חכמה**，Chochmah）與慈愛（**חסד**，Chesed）中顯現，達到祂自身本質與存在的層次；願祂在祂的榮耀中親自顯現，並使「**祂的面容（פניו，panav）發光**」——這指祂意願的內在層面（**פנימיות**，pnimiyus），等等。這是藉著將光引下，透過托拉（**תורה**，Torah）與誡命（**מצות**，mitzvos）而實現的。

「**ה'如同睡著的人醒來**」和「**醒來！祢為何沉睡？**」這兩節經文祈求：**ה'**對世界的治理不再如同沉睡，而是祂自身的本質顯露於**חכמה**與**חסד**之中，並使祂意願的內在層面發光。這種甦醒，是藉著透過托拉與誡命將光引下而促成的。

第 4 節 · 18-9

從天上觀看：以色列透過妥拉而被看見

8 וזהו הבט משמים וראה והשקיפה ממעון קדשך⁴² מן השמים שם מים^{43,44} שהיא בחי' התורה שנמשלה למים⁴⁵ ואזי וברך את עמך את ישראל

這就是[「從天上向下觀看並察看」，以及「從祢聖潔的居所、從天上向下觀看」]的意思：[**天（שמים，shamayim）**]可拆讀為「**那裡有水（שם מים，sham mayim）**」；這是妥拉如水一般的層面；於是便「**賜福給祢的子民以色列**」。

現在，阿爾特雷貝解答了為什麼以色列蒙福有賴於**ה'**從「天上」觀看。**שמים**又被讀作**מים**，即「**那裡有水**」；水是妥拉的意象，因此，**ה'**從「天上」觀看，意指透過妥拉觀看。在《Sefer HaMaamarim》5708年的這段文字版本中，所引的證據是「喂，凡口渴的人，都來到水這裡」這句經文；這裡的水指妥拉。

כי ע"י בחינה זו נהי' [נהיה] אנחנו עם בני ישראל נראים לפניו לדבר חשוב⁴⁶ שכל עיקר ההשגה והגילוי הוא ע"י התורה

因為藉著這一層面，我們這些以色列子民便會在祂面前顯得重要；一切領悟與顯明的根本，都在於妥拉；

當**ה'**透過妥拉觀看世界時，以色列便在祂面前顯得真正重要；這與從祂崇高的角度觀看時、萬物都如同虛無的情形不同。這是因為，對**ה'**的一切領悟與顯明，都是藉著妥拉而來。

והתורה היא אצלנו בהתגלות וזהו נפתחו השמים⁴⁷ ואראה מראות אלקים בחינת אספקלריא המאירה שע"י בחי' שמים.

而妥拉在我們這裡是顯明的。這就是[「天開了，我看見 אלקים (Elokim) 的異象」]的意思：這是明亮清晰之鏡（אספקלריא המאירה，aspaklaria hame'irah）的層面，是藉著「天」這一層面而來的。

妥拉向我們顯明並賜予了我們。以西結所說的「天開了，我看見 אלקים 的異象」，描述了預言中明亮清晰之鏡的層面；阿爾特雷貝將這種清晰與「天」相連，也就是與妥拉相連。

הנה מתראה לפניו כביכול כאלו עד"מ רואה במראה המאירה שהיא מכלי זכוכית שע"י המראה נראה הדבר שרואין בה לדבר גדול יותר ומשובח יותר ממה שרואין אותה כך בלא מראה.

[以色列]在祂面前顯現，彷彿，打個比方，透過一面明亮的玻璃鏡觀看：透過鏡子，鏡中所見之物顯得比不透過鏡子觀看時更大、更精美。

一面品質良好的玻璃鏡，能使鏡中之物看起來比肉眼所見更大、更精美。這個比喻為接下來的論述作準備：透過妥拉觀看時，以色列看起來是怎樣的。

כך ע"י הבטה והשקפה בבחי' התורה שם נראים לפניו ישראל שהם מקיימי' התורה בבחי' שבח וגדולה.

同樣，藉著從妥拉這一層面觀看、凝視，在那裡，以色列——那些遵行妥拉的人——便在祂面前顯得可稱頌而尊貴。

透過以色列所遵行的妥拉觀看時，以色列便在祂面前顯得可稱頌而尊貴。妥拉如同那面鏡子，使以色列在祂眼中的價值顯得更大。

וזהו ומי כעמך ישראל⁴⁸ גוי אחד בארץ פי' שהם ממשיכים להיות שורה ומתגלה בחי' הוי"ה אחד שיהיה שורה בארץ התחתונה.

這就是「誰能比得上祢的子民以色列呢？他們是地上的一個民族」的意思：也就是說，他們引下 הוי' (Havayah) 為一的層面，使它安住並顯明，從而安住於下方的地界。

「誰能比得上祢的子民以色列呢？他們是地上的一個民族」這句經文，被解讀為描述以色列的使命：將 ה' 的獨一性引下，使其安住並顯明於最低的地上。以色列之所以是「一個民族」，是因為他們將 ה' 的合一帶入世界。

9 והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מצות צריכות כוונה⁴⁹ היינו כוונת הלב רעותא דלבא להמשיך

אא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממקורא דכולא שיומשך ויתגלה בבחי' חכמ' [חכמה] וחסד.

現在，我們的賢者，願其記念蒙福，曾說：「誠命（מצות，mitzvos）需要意向」；這就是心中的意向，也就是心之渴望（רעותא דלבא，re'usa d'liba），要將無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）——願祂受頌讚——從萬有之源引降，使之引降並顯現於智慧（חכמה，Chochmah）與慈愛（חסד，Chesed）的層面（בחינה，bechinah）中。

賢者所立「誠命需要意向」的規則，在此被解讀為心之渴望：把無限之光從其源頭引降至智慧與慈愛之中。誠命（מצוה，mitzvah）是通道；心中的渴望則推動光明經由它流過。

וזהו בחי' הזהב שהזהב הוא מנוצץ כעין ניצוצי וגחלי אש לוחשות. וכך צריך להיות בחי' רעותא דלבא

ברשפי אש האהבה.⁵⁰

這就是黃金的層面，因為黃金閃爍如火花，又如熾亮的火炭。因此，心之渴望也必須如此，燃著愛的火焰。

這就是燈臺以黃金製成的原因：黃金閃爍如熾亮的餘燼。同樣，行誠命時，心中的渴望也應燃起愛的火焰。

והיינו כשיקיים מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בכל יום⁵¹ יהיו בעיניך כחדשים. דהיינו כשישים אל

לבו ויתבונן במוחו ושכלו מ"ש אני ראשון ואני אחרון.⁵² ואני הוי"ה לא שנית⁵³ ואתה הוא קודם

שנברא העולם כו'.

這是指，人遵行我們的賢者，願其記念蒙福，所說的話：「每天都要在你眼中如同新的。」也就是說，當他把這些話放在心上，並以心思和理智加以思量：「我是首先者，也是末後者」；「我，הוי' (Havayah)，並未改變」；以及「在世界被創造以前，你已是[同一位]」等等。

這份火焰源於人遵行這項教導：每天都要覺得妥拉的話語如同新的一樣；方法是思量 ה' 「是首先者，也是末後者」，祂「並未改變」，且在世界被創造以前，祂也與現在相同。世界的存在並未為祂增添任何東西。

וזהו פי' הא' של בשמים ובארץ דהיינו שמשפיל א"ע [את עצמו] לתוך בחינת שמים וארץ:

這就是「在天上與地上」的第一種解釋：祂屈尊進入天與地的層面。

這是「屈尊俯察天與地」的第一種解讀：既然創造並未改變 ה'，心中那份熾烈的渴望便將祂的光引降至天與地，並使祂屈尊進入其中。

冠冕、僕人與降低的原因

10 וביאור פי' הב' שבחינת שמים וארץ הוא הגורם ההשפלה יובן עם מ"ש וגלה על ראשה⁵⁴ שפי' גולה

הוא מלשון גולת הכותרת⁵⁵ שהיא בחי' כתר למעלה מן הראש. והיינו בחי' כתר מלכות עטרת תפארת.

至於第二種解讀——天與地這一層面／範疇（**בחינה**，bechinah）正是造成降卑的原因——可從經文「它的碗（**גולה**，gulah）在其頂端」得到理解。頂端的碗（**גולה**，gulah）一詞，源自「柱頭冠飾」（**גולת הכותרת**，gulas hakoseres）這個說法；它指的是頭部之上的冠冕層面。這就是王權（**מלכות**，Malchus）之冠冕（**כתר**，Keser），即王室冠冕，也是美與和諧（**תפארת**，Tiferes）的冠冕。

第二種解讀認為，「在天上、在地上」所指的層面會造成 ה' 的降卑。這種解讀從撒迦利亞的燈臺上那個「在其頂端」的碗出發，將它解作頭部之上的冠冕，即 **מלכות** 的 **כתר**。Gulah 被解讀為柱頭的圓形冠飾，也就是位於頭部之上的冠冕：王權之冠，即王室冠冕；在卡巴拉中，它就是 **מלכות** 作為 **תפארת** 之冠冕的層面。在《Likutei Torah》（**לקוטי תורה**）的《Shir HaShirim》（**שיר השירים**）篇中，阿德莫爾哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）提到這段經文，並解釋說，在「我們要行」與「我們要聽」之中，意願的自我消融被稱為冠冕。

11 והענין כי זה כלל גדול בעבודת ה' שהעבודה שמצד הרצון והבחירה שמחמת השגת המשכילים קרבת

אלקים כי טוב אין זו נק' בשם עבודת עבד

而其道理[是這樣]：事奉 ה' 有一項重要原則：由自己的意願與選擇而來、源於有識之士領悟到「親近 **אלקים** 是美善」的事奉，並不稱為「僕人的事奉」。

事奉若源於一個人的理解，因為他領會到「親近 **אלקים** 是美善」（詩篇第七十三篇的話），就還不算僕人的事奉；它仍然立基於自己的意願與理性。

כי עיקר העבודה היא לקבל עליו עול מ"ש שהיא למעלה מן הטעם והדעת המושג וכמ"ש שום תשים עליך מלך⁵⁶

因為事奉的根本，在於承擔服從 ה' 之軛（**קבלת עול**，kabbalas ol），也就是接受天國王權之軛；這超越可掌握的理性與知識，正如經上所說：「你要在自己之上立一位王。」

事奉的核心，是超越理性而接受 ה' 的王權，正如《妥拉》所命令的：「你要在自己之上立一位王。」

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בטל רצונך מפני רצונו^{57,58} שיהיה לו ביטול רצון וכאלו אין לו רצון אחר כלל רק לקיים מה שמצוה עליו השי"ת [השם יתברך] ובקבל' [ובקבלה] זו אתכפיי' [אתכפייא] סט"א [סטרא אחרא]⁵⁹ ואסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] כו'.

正如我們的賢者所說：「使你的意願在祂的意願面前自我消融」；也就是使祂的意願自我消融，彷彿全無別的意願，只求遵行 ה' (願祂受頌讚) 所吩咐祂的事。藉著這種接受，另一側 (סטרא אחרא, sitra achra；與聖潔相對的一側) 便受到制服，而 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」) 的榮耀便被提升，等等。

《密西拿》所說的「使你的意願在祂的意願面前自我消融」，意指除了遵行 ה' 的命令之外，別無自己的意願。如此接受王權，便能制服另一側——與聖潔相對的一側——從而提升 ה' 的榮耀，正如《Zohar》(זהר) 所教導的。

12 וזהו ברוך אתה הוי"ה אמ"ה [אלקינו מלך העולם] שנמשך להיות בחי' מלכותו על העולם מחמת ביטול רצון להיות עבד לו. ואזי נמשך מלמעלה להיות בחי' מלך כי אין מלך בלא עם.⁶⁰

這就是[「你是應受頌讚的，הוי"ה (Havayah)，我們的主宰 (אלקים, Elokim)，世界之王」的意思]：由於意願的自我消融 (ביטול, bittul)，甘願作祂的僕人，祂對世界的王權 (מלכות, Malchus) 這一層面／範疇 (בחינה, bechinah) 便得以引降而來。接著，「王」這一層面也從上方引降而來，因為沒有人民便沒有王。

祝福詞「世界之王」表達了 ה' 對世界的王權；這王權是因人消融自己的意願、甘願作祂的僕人而成就的：沒有人民便沒有王。在 Likkutei Torah (לקוטי תורה) Va'eschanan 一篇中 (如 Kehot 的註釋所引)，「人民」(עם, am) 一詞源自「昏暗」(עוממות, omemut)：意指一個與他者分立的存在，卻仍完全放下自己的意願；若沒有這種意願的 ביטול，根本不能稱為服事。

וזהו כי לי בני ישראל עבדים פירושו שע"י שיהיו בבחי' עבדים אזי יהיו לי ואזי יומשך גילוי אור א"ס ב"ה ממקורא דכולא.

這就是[「以色列子民是服事我的僕人」的意思]：他們處於僕人的身分，便會成為「屬於我」；於是，願祂受頌讚的無限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof)，便從萬有之源引降而來。

「以色列子民是服事我的僕人」應理解為因果關係：他們藉著作僕人，便成為「屬於我」；藉此，無限之光便從萬有之源顯露。

13 וזהו המשפילי לראות בשמים ובארץ⁶² פי' שע"י בחי' שמים וארץ שהם בחי' תושב"כ [תורה שבכתב] ותורה שבע"פ [שבעל פה]

這就是[「使自己降卑以觀看天上和地上」這句話的意思]：也就是說，藉著天與地這一層面——它們是成文妥拉與口傳妥拉——

現在將第二種解讀應用於此：「天與地」就是成文妥拉與口傳妥拉；它們使 ה' 屈尊而下。

ופעמים שהם נקראים בחינת תורה ותפלה ועי"ז גורם ירידת והמשכת אור א"ס ב"ה כי התפלה היא מבחי' ארץ שהיא בחי' ביטול רצון להיות כעפר.

有時它們也稱為妥拉與祈禱；藉此，[一個人]促成無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚，降下並引降。因為祈禱屬於地的層面，而地的層面就是意願（רצון，ratzon）的自我消融（ביטול，bittul），甘願如塵土一般。

有時「天與地」稱為妥拉與祈禱。祈禱是「地」，因為它表達了意願的自我消融，甘願如大地的塵土一般；透過妥拉與祈禱，無限之光便被引降。

14 וזהו ענין הצעקה במרירות צעק לבם⁶³ ויצעקו אל⁶⁴ ה' בצר להם ועי"ז ופרעה הקריב⁶⁵ כי עי"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מעומק' [מעומקא] דלבא במרירו' נפשו מפנימיות נקודת הלב אזי אתכפי"י [אתכפיא] סט"א [סטרא אחרא] ואסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] וכו'.

這就是帶著苦澀呼喊的意義：「他們的心呼喊了」；「他們在困境中向 ה' (Havayah) 呼喊」；由此，「法老使之靠近」（הקריב，hikriv）。因為，藉著由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarus dilesata），從內心深處、在靈魂的苦澀中，從心之核心的內在層面（פנימיות，pnimiyus）而發出的激發，另一側（סטרא אחרא，sitra achra）便受制伏，קב"ה (Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」) 的榮耀便升起，等等。

從內心深處發出的苦澀呼喊，是一種由下而起的激發，能使 סטרא אחרא 受制伏。按照《出埃及記》的字面意思，法老「逼近」海邊的營地；米德拉什 (Shemos Rabbah 21:5，Kehot 的註釋指向此處) 則把 hikriv 解作「使人靠近」：法老使以色列人更接近悔悟回歸 (תשובה，teshuvah)，因為他們在恐懼中舉目仰望天上的父親並祈禱，這勝過一百次禁食。

וכן עי"י התורה והמצות אשר קדשנו במצותיו שהעלנו בקדש העליון כו' כמ"ש במ"א רוח אייתי רוח⁶⁶ ואמשיך רוח ה' וגילוי אור א"ס ב"ה ממקורא דכולא.

同樣，藉著妥拉（תורה，Torah）與誡命（מצות，mitzvos）也是如此：「祂以祂的誡命使我們成聖」，因為祂把我們提升到至高的神聖境界，等等。正如別處所解釋：「一個靈引來一個靈，並引出」 ה' 的靈，以及受頌讚的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）的顯現，使之從萬有之源而來。

妥拉與誡命也把我們提升到至高的神聖境界。正如《光明篇》所說，由下而起的靈引來由上而來的靈；於是，無限之光的顯現便從其源頭引降下來。

橄欖樹與答案

15 וזהו בחי' מנורת זהב כו' בחי' שמאל וכמ"ש מצפון זהב יאתה⁶⁷ כו'. אך הגורם לבחי' ומדרגה רבה זו וביטול רצון זה. הנה כתיב ושנים זיתים עליה⁶⁸ אחד מימין הגלה וא' על שמאלה.

這就是「金燈臺」的層面（**בחינה**，bechinah），等等，也就是左方的層面；正如經上所說：「金子從北方而來」，等等。然而，是什麼造成了這樣崇高的層次，以及這種意願的自我消融（**ביטול**，bittul）呢？經上寫著：「有兩棵橄欖樹在它上方，一棵在油碗的右邊，一棵在它的左邊。」

剛才所描述的熾熱自我消融，就是燈臺的「金」，也就是左方。在《Likkutei Torah》（**לקוטי תורה**）〈Beha'alo secha〉中，阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）解釋，金代表敬畏（**יראה**，yirah），所以稱為左方；而敬畏源自沉思無限者（**אין סוף**，Ein Sof）的偉大。如今，他問是什麼造成這樣崇高的層次，並指出燈臺兩側的兩棵橄欖樹。

16 וכתוב אחד אומר אשר הם מריקים הזהב⁶⁹ פי' שע"י⁷⁰ נמשך בחי' הזהב והם הם בחי' התורה והמצות בשרשם שמהם נשפע בחינת התעוררות בנצוץ אלקות שבאדם

另一節經文說：「它們傾流出金子」；意思是，藉著它們，金的層面（**בחינה**，bechinah）得以延引而下。它們正是托拉（**תורה**，Torah）與誡命（**מצות**，mitzvos）在其根源中的層面；由此流出一種激發，觸動人內的**אלקות**火花，

橄欖樹「流出金子」：它們是托拉與誡命的根源，會喚醒人內的**אלקות**火花。熾烈之愛的金子便由此引降而下。

לעורר את האהבה כרשפי אש ומרירות על נפשו מעומקא דלבא בצר לו בגלותא במאסר הגוף ולהיות כלתה נפשו להשתפך אל חיק אביה⁷¹ בכלות הנפש לצאת מנרתקה.

以喚起如火焰般的愛，並從內心深處為自己的靈魂感到苦痛，因它困厄於流亡之中、被囚禁在身體裡；又使他的靈魂渴望傾注自身於其父親的懷抱，在靈魂竭盡之際脫離其鞘。

這種激發喚起如火般的愛，也使人為靈魂流亡於身體之中而感到苦痛，並渴望將自身傾注於其父親的懷抱，脫離其鞘。在《Tanya》（**תניא**）第五十章中，阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）將這種愛稱為「如火焰般的愛」；它源自上界的克制屬性（**גבורות**，Gevuros），勝過其他的愛，如同金勝過銀；默想無限者（**אין סוף**，Ein Sof）的偉大時，靈魂渴望離開身體的牢獄，傾注於其父親的懷抱。

17 וזהו כי עמך מקור חיים⁷² ר"ל [רוצה לומר] שמקור החיים והמשכות שפע אור אלקי בכל העולמות

עליונים ותחתונים הוא בטל וטפל לגבי קב"ה [קודשא בריך הוא] בכבודו ובעצמו

這正是「因為生命的源頭與祢同在」[的意思]：也就是說，生命的源頭，以及神聖之光引降並流注至一切上界與下界世界的源頭，相對於聖者，願祂受頌讚（קב"ה，Kudsha Brich Hu）的尊榮與祂自身而言，乃是自我消融而居於從屬地位。

這裡回答了開篇的問題：經文說生命的源頭「與祢同在」，是因為那個源頭——光流向一切世界的流注——並非祂的本質；它在祂面前乃是從屬而消融的。

כי הקב"ה בכבודו ובעצמו אינו בגדר המשכה והשפע כלל אלא שבאורך נראה אור דהיינו ע"י הארת

אור התורה ומצות שהן הן בחי' אברין דמלכא שם בחי' המשכה להיות נראה אור ונתגלה בבחי' גילוי

因為聖者，願祂受頌讚（קב"ה）以祂的尊榮與自身而言，根本不屬於引降與流注的範疇；而是「在祢的光中，光得以顯現」（נראה אור，nir'eh or）：也就是說，藉著妥拉（תורה，Torah）與誡命（מצות，mitzvos）之光的照耀——它們正是「君王的肢體」——便有光的引降，使光得以被看見，並明顯地顯露出來。

祂本身超越一切流注。相反地，按第一層解讀，「在祢的光中，光得以顯現」：藉著妥拉與誡命之光，也就是「君王的肢體」，祂的光被引降而來，成為可見的。

וגם אנחנו נראה כי מאחר שעל ידינו מתראה האור הרי אנחנו נראים באור זה ומתגלי' [ומתגלה] הארת

קדושי' [קדושה / קדושת] ישראל כמ"ש ומי כעמך ישראל⁷³ כו':⁷⁴

我們也「將看見」（נראה，nir'eh）：既然光是藉著我們而顯現，我們也就在這光中被看見，以色列聖潔的光輝也彰顯出來，正如經上所寫：「誰能比得上祢的子民以色列呢？」等等。

第二層解讀是「我們將看見」：因為光是藉著以色列而顯現，以色列也在其中被看見，以色列的聖潔因而光耀顯明。這回應了「誰能比得上祢的子民以色列呢」這句話。

在事奉中的實踐

履行誠命時要存有意向：心中懷著熾烈的渴望，要將^ה的光引降下來；這份渴望因思念祂不因創造而有所改變而燃起，因此誠命每天都是新的。最重要的是，不循理智地接受祂的王權，使自己的意願在祂面前消融，並使祈禱成為「大地」，謙卑如塵土；因靈魂在流亡中與祂相隔而從心底深處哭喊。藉此，祂的光便在世界中顯現，以色列也在其中被看見。

討論問題

1. 經文為何說「生命的源頭與你同在」，而不是「你就是生命的源頭」？這對生命流向諸世界有何含意？
2. 同一道光怎會同樣臨於義人與惡人？環繞之光與內在之光有何不同？
3. 為何^ה的崇高境界使諸世界彷彿「沉睡」？妥拉與誠命如何使祂「醒來」？
4. 本文說，依靠自己的理解而事奉，尚未達到「僕人的事奉」。接受^ה的王權又增添了什麼？
5. 鏡子的比喻如何說明：當^ה透過妥拉觀看時，以色列是如何被「看見」的？

註記

第 1 段

1 כי עמך מקור חיים

這則註釋指出，這是米特勒雷貝所記錄的同一篇講論，是本篇 maamar 較早的一份記錄，可與此處的文本對照。

KEHOT 註記

הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בסה"מ תקס"ג ע' נט. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. ראה ד"ה כי עמך מקור חיים תשל"ד. בלקו"ת נשא נט, ב. בהעלותך לד, ד. שלח לט, א. קרח נה, ג. מציינ לד"ה זה.

2 כי עמך מקור חיים

大衛（דוד）王的詩句：「因為生命的泉源在你那裡；在你的光中，我們將看見光。」按其直義，對親近祂的人而言，親近 **ה'** 本身就是生命與光。這篇哈西德論述（**מאמר**，maamar）將 **נראה**（nir'eh）同時解讀為「將被看見」和「我們將看見」。這是整篇 **מאמר** 的主題經句。（語境：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 36:10 תהילים ל"ו:י

כִּי־עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אֹרֶךְ:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים לו, י.

3 יש בו ב' פירושים

那份記錄解釋了兩種讀法之間的差別：從光中看見光，好比透過一面不發光的屏幕或鏡子觀看；而「我們將看見光」意指看見光本身，具有極大的優越之處。

KEHOT 註記

בסה"מ תקס"ג ע' נט מבאר ההפרש בין ב' הפירושים "שכאשר יראה אור מתוך האור ה"ז ענין אספקלריא דלא נהרא כמו שרואין האור דרך מסך כו', וכאשר אנחנו נראה את האור היינו שנראה האור ממש ביתרין גדול". ובד"ה כי עמך תשל"ד (מהנחה) מבאר: "דהיינו שהכח לראות אור זה בעולם הוא רק בידי ישראל וכמבואר בכ"מ דכל הנבראים חוץ מישראל הרי הם בבחי' עומדים, שעומדים במקומם ובמדידה והגבלה שלהם, ולכן אין ביכולתם להמשיך אלא ענין שבמדידה והגבלה, משא"כ ישראל שהם מהלכים ולמעלה ממדידה והגבלה הרי יש ביכולתם להמשיך ע"י קיום התורה ומצות בחי' האור שלמעלה" ע"ש.

4 כי הנה כתיב

那份記錄明確指出兩者的關聯：要明白「光」是什麼，就把以色列眾靈魂比作一座燈臺。

KEHOT 註記

בסה"מ תקס"ג שם מקשר ההמשך שכדי להבין ענין האור מהו, הנה כללות נש"י נמשלו למנורה.

5 כי הנה כתיב וראיתי

先知撒迦利亞（**זכריה**）在從巴比倫歸回的時期，向那位與他交談的天使講述自己所見：一座全金的燈臺，頂上有一個盛油的碗，七盞燈，以及把油輸送到每盞燈的管道。阿德莫爾

哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）將每個細節都解讀為**אלקות**之光流向以色列眾靈魂的一個階段。（語境：Steinsaltz Tanakh）

זכריה ד'ב'2: Zechariah 4:2

וַיֹּאמֶר אֵלַי מֶה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר רֵאִיתִי וְהִנֵּה מִנּוֹרֹת זָהָב כָּלֶה וְגָלָה עָלַי רֹאשָׁה וְשִׁבְעָה נִרְתִּיָּה עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת לַנֹּרוֹת אֲשֶׁר עָלַי רֹאשָׁה:

And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

זכרי' ד, ב. וראה באוה"ת נ"ך כרך א ע' תקט שמבאר הפסוק.

6 וגולה על ראשה

老雷貝在那裡解釋，「我們要做」和「我們要聽」中意願的自我消融稱為「冠冕」，並提及本篇 maamar 對「頂上的油盂」的解釋。上方的冠冕（**כתר**，Keser）也同樣彷彿是意願的自我消融：為了選擇意願妥拉與誠命，**ה'**無限的意願彷彿被擱置。這支持把 gulah 解讀為位於頭頂之上的冠冕。

KEHOT 註記

רש"י מבאר כמו גולות עליות (הושע טו, יט). בלקו"ת שה"ש כב, א מציינ לכאן.

7 ושנים זיתים עליה

燈臺旁有兩棵橄欖樹，一棵在油碗右邊，另一棵在左邊。在這篇 **מאמר** 後文中，它們是妥拉（**תורה**，Torah）與誠命（**מצוות**，mitzvos）的根源。

זכריה ד'ג'3: Zechariah 4:3

וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין וְאֶחָד עַל־שְׂמאלָהּ:

and two olive-trees by it, one upon the right side of the bowl, and the other upon the left side thereof.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8 זה דבר ה' אל זרובבל

天使回答撒迦利亞（**זכריה**），說他所見的異象就是「**זרובבל**（**זרובבל**）給所羅巴伯（**ה'**）的話語」；所羅巴伯是帶領重建工程的省長。話語是：「不是憑著武力，也不是憑著力量，而是憑著我的靈。」阿德莫爾哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）將「**ה'**」解讀為王權（**מלכות**，Malchus），即以色列會眾。（語境：Steinsaltz Tanakh）

זכריה ד'ו'6: Zechariah 4:6

וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־ה' אֱלֹהֵי־זֵרֻבְבָּל לֵאמֹר לֹא בִּכְחַל וְלֹא בִּכְחַת אֶם־בְּרוּחִי אָמַר ה' צְבָאוֹת:

Then he answered and spoke unto me, saying: 'This is the word of the L-RD unto Zerubbabel, saying: Not by might, nor by power, but by My spirit, saith the L-RD of hosts.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

זכרי' ד, ו.

9 אכל בי עשרה שכינתא שריא, וכמ"ש בתניא

皇帝問拉班迦瑪列（רבן גמליאל）既然聖者的臨在（שכינה，Shechinah）安住於每一個十人聚會之上，那麼究竟有多少個聖者的臨在；他以太陽作答，指出太陽同時照耀整個世界。阿德莫爾哈扎肯運用這項教導，說明環繞之光平等地臨於所有猶太人。

Sanhedrin 39a:11א"י:ט"א סנהדרין ל"ט א"י:ט"א

אמר לקה קיסר לרבן גמליאל: אמריתו כל בי עשרה שכינתא שריא, כמה שכינתא איקא? קריניה לשמעיה, מוחא בקה באפתקא. אמר לקה: אמאי על שמשא בביתיה דקיסר? אמר לקה: שמשא אכולי עלמא ניקח. ומה שמשא דחד מן אלה אלפי רבוא שמשי דקמי קודשא בריך הוא ניקח אכולי עלמא, שכינתא דקודשא בריך הוא על אחת כמה וכמה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

פרק יא. סנהדרין לט, א.

10 כמ"ש בתניא

《Tanya》第6章在說明神聖之物是那些在 ה' 面前自我消融之物之後，指出，即使只有一個人坐下研習妥拉，聖者的臨在也會停駐；而每逢十人聚集，聖者的臨在總會停駐。上一則註釋已提及第11章。

KEHOT 註記

פ"ו. פ"א. בסה"מ תקס"ג ע' נט אינו מצייין לתניא. בבוך 1103: בלק"א.

第 2 段

11 撒迦利亞（זכריה）的異象中，燈臺每盞燈各有七根管道，油從盆中流出；此處將它們理解為從愈高層面而來的光之通道。

Zechariah 4:2ב'י:ד זכריה ד'י:ב'י

ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר ראיתי והנה מנורת זהב פלה וגלה על-ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על-ראשה:

And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

12 והנה כתיב . . נורא הוד

Tzemach Tzedek（צמח צדק）引述了這段關於金燈臺及約伯書經文的文字。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת בראשית כרך א קפב, א. יהל אור ע' עג.

13 מצפון זהב יאתה . . נורא הוד

以利戶（אליהוא）對約伯（איוב）說，金色光輝從北方而來，可畏的威嚴環繞著 ה'。卡巴拉將北方與左方、克制（גבורה，Gevurah）聯繫起來，而這篇 maamar 將「金」解作這種屬性。（背景資料：Steinsaltz Tanakh）

Job 37:22ב"כ:יז איוב ל"ז:כ"ב

מצפון זהב יאתה על-אלות נורא הוד:

Out of the north cometh golden splendour, About G-d is terrible majesty.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב לז, כב.

第 3 段

14 והענין כי הנה כתיב

柴馬赫·柴德克（צמח צדק）在 Or HaTorah（אור התורה）的 Yisro 篇中引用了對「高居在上」的這一解釋，並在其關於先知書與聖錄的卷冊中加以討論。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת יתרו ע' א'כה. ראה סה"מ תרכ"ט (הוצאת תשנ"ב) ע' לג. ושמ' ע' רצב נעתק קטע מכאן. וראה גם אוה"ת נ"ך כרך א ע' תקע.

15 המגביהי לשבת

此處文字引自 Psalms 113:5；下方列出相關段落。

Psalms 113:5ה'י:ג:ה תהילים קי"ג:ה'י:ג:ה

מי כה' אלקינו המגביהי לשבת:

Who is like unto the L-RD our G-d, That is enthroned on high,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיג, ה.

16 Kehot 的註記指出，這些文字見於 Psalms 113:6。

Psalms 113:6ו'י:ג:ו תהילים קי"ג:ו'י:ג:ו

המשפילי לראות בשמים ובארץ:

That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

17 המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

詩人讚頌高居至上的 ה'；祂自我屈尊，俯察天與地。按字面意思，祂如此崇高，連天也遠在祂之下；祂對地上的受造物也同樣關懷。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將「天與地」一語中的字母（ב，beis）作兩種解讀：一是「進入」天與地，二是「藉著」天與地。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 113:5-6ו'י:ג:ה-ו'י:ג:ו תהילים קי"ג:ה'י:ג:ה-ו'י:ג:ו

מי כה' אלקינו המגביהי לשבת: המשפילי לראות בשמים ובארץ:

Who is like unto the L-RD our G-d, That is enthroned on high, That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

18 הנה מקום אתי

摩西（משה）請求得見 ה' 的榮耀後，ה' 回答：「看哪，我這裡有一處地方」，並把他安置在磐石上。賢者們將這句話解讀為：地方在 ה' 之內，而非 ה' 在地方之內。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Exodus 33:21א"כ:יז שמות ל"ג:כ"א

ויאמר ה' הנה מקום אתי ונצבת עליהצור:

And the L-RD said: 'Behold, there is a place by Me, and thou shalt stand upon the rock.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות לג, כא.

19

והוא ית' מקומו של עולם

米德拉什教導說，ה' 是世界之所在，而世界卻不是祂之所在。這表明「在高處」不能指物理上的高度。

Bereshit Rabbah 68:9 ט"ז:ט"ח רבה

ויפגע במקום - ר' הונא בשם ר' אמי אמר: מפני מה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום? שהוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו, מן מה דכתיב (שמות לג): הנה מקום אתי, הוי, הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו. אמר רבי יצחק: כתיב (דברים לג): מעונה אלקי קדם, אין אנו יודעים אם הקב"ה מעונו של עולם ואם עולמו מעונו, מן מה דכתיב (תהלים צ): ה' מעון אתה, הוי. הקדוש ברוך הוא מעונו של עולמו, ואין עולמו מעונו. אמר רבי אבא בר יודן: לגבור, שהוא רוכב על ...

“He encountered the place and spent the night there because the sun had set; he took from the stones of the place, which he placed beneath his head, and lay down in that place” (Genesis 28:11). “He encountered [vayifga] the place” – Rav Huna said in the name of Rabbi Ami: Why do they change the name of the Holy One blessed be He and call Him the Omnipresent [hamakom]? It is because He is the place [mekomo] of the world, and His world is not His place. From what ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT 註記

ב"ר סח, י.

20

כולם בחכמה עשית

詩人向 הוי' (Havayah) 發出驚嘆：「你的作為何其繁多！你以智慧（חכמה, Chochmah）造了這一切。」阿德莫爾哈扎肯指出，「造」是表示實際行動的動詞，卻用來描述藉著 חכמה 而進行的創造。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 104:24 כ"ד:כ"ה תהילים

מה־רבו מעשיך ה' בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָךְ:

How manifold are Thy works, O L-RD! In wisdom hast Thou made them all; The earth is full of Thy creatures.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קד, כד.

21

ועולם חסד יבנה

詩人說：「世界藉著慈愛（חסד, Chesed）建立」（或作：「慈愛必永遠建立」）；這篇 maamar 採取第一種理解：諸世界是藉著 חסד 而建立的。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 89:3 פ"ט:ג תהילים

כִּי־אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה שָׁמַיִם תִּכּוֹן אֲמוֹנֶתְךָ בָּהֶם:

For I have said: 'For ever is mercy built; In the very heavens Thou dost establish Thy faithfulness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פט, ג.

22

לך ה' הגדולה

大衛（דוד）在全會眾面前所作的祝福，是在他們為聖殿獻上禮物之後：「ה' אה, 尊大與大能都屬於你……」這篇 maamar 將「偉大」（גדולה, gedulah），即 חסד 的屬性，解讀為在 ה' 面前自我消融。（背景：Steinsaltz Tanakh）

I Chronicles 29:11 א"י:ט"א דברי הימים

לך ה' הַגְדָּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְקַדְּרוֹת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ ה' הַמְּמַלְכָה וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל לְרָאשׁ:

Thine, O L-RD, is the greatness, and the power, and the glory, and the victory, and the majesty; for all that is in the heaven and in the earth is Thine; Thine is the kingdom, O L-RD, and Thou art exalted as head above all.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דה"א כט, יא.

第 4 段

23

הקב"ה מניח תפילין, הקב"ה מתפלל

‘קב"ה / קודשא בריך הוא）願祂受頌讚（Kudsha Brich Hu）也佩戴經文匣（תפילין, tefillin）；這表示，誡命（מצוות, mitzvos）在上界也同樣存在。

Berakhot 6a:17-18 ח"י:י"ז-י"ח ברכות

אמר רבי אבין בר רב אדא, אמר רבי יצחק: מנין שהקדוש ברוך הוא מניח תפילין שנאמר: "נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו". "בימינו" — זו תורה, שנאמר: "מימינו אש דת למו", "ובזרוע עזו" — אלו תפילין, שנאמר: "ה' עז לעמו יתן".

Rab Abin b. Rab Adda said in the name of R. Isaac: Whence is it that the Holy One, blessed be He, lays Tefillin? As it is said, "The L-rd hath sworn by His right hand, and by the arm of His strength" (Is. Ixii. 8). "By His right hand" means Torah; as it is said, "At His right hand was a fiery law unto them" (Deut. xxxiii. 2); "by the arm of His strength" means Tefillin, as it is said, "The L-rd will give strength unto ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

ברכות ו, א. ראה לקו"ת שה"ש ב, ב. אוה"ת ואתחנן ע' תצו.

24

הקב"ה מתפלל

‘קב"ה / קודשא בריך הוא）願祂受頌讚（塔木德所教導的聖者，願祂受頌讚）祈禱一事，是與佩戴經文匣的教導一同引述的。

Berakhot 7a ד' ברכות

25

מלמד שנתעטף הקב"ה

塔木德將十三項屬性的經文解讀為教導：ה'披上祈禱披巾（טלית, tallis），如同領禱者一般。

Rosh Hashanah 17b:5 ה'ה:ב ראש השנה

“ויעבור ה' על פניו ויקרא”. אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב, אי אפשר לאומרו. מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא בשלית צבור, וקראתה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין — יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ר"ה יז, ב.

26 ג' ראשונות יושב ועוסק בתורה

塔木德教導，在一天最初的三小時，聖者，願祂受頌讚，坐著研習妥拉。

Avodah Zarah 3b:7ז' ג' עבודה זרה

איני? והא אמר רב יהודה אמר רב: שתים עשרה שעות הוי היום, שלש הראשונות — הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה, שניות — יושב ודן את כל העולם כולו, שיון שרואה שנתחייב עולם כלליה — עומד מכסא הדיו ויושב על כסא רחמים,

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ע"ז ג, ב.

27 רמ"ח פקודין הן רמ"ח אברין דמלכא

此處文字引自 Tikkunei Zohar, Tikkun 30 · 74a:8；下方列出相關段落。

Tikkunei Zohar, Tikkun 30 · 74a:8 תקוני'ז תיקון

ועוד מצוה דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו מצוה מסטרא דאבא דאיהו רא"ש, ומסטרא דאימא דאיהו אש"ר, והכי צדיק מצוה ועושה מתריןהו, ובגין דא אתמר על תריןהו אשר קדשנו, אמא קדשנו ואבא צונו, על מאן על שכינתא תמא, דאיהו פטר כל רחם, פתיחו דרחם, דאיהו רמ"ח פקודין, איהי מצות יהו"ה בכל אבר ואבר דמלכא, איהי מצוה, ועוד אשר קדשנו מסטרא דאבא

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

KEHOT 註記

ראה ת"ז תי' ל.

28 ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח

《Zohar》（זהר）教導，下方的靈帶來並引出上方的靈。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）以此說明，由下而起的激發（מצוה，isarus dilesata，אתערותא דלתתא，mitzvah）所引發的。

Zohar II, 162בז' ב קסב

KEHOT 註記

זח"ב קסב, ב.

第 5 段

29 וזהו הבט

策馬赫·策德克（הצמח צדק）在 Vayera 和 Va'eschanan 引用這段話，並在 Zachor 討論 ה'「觀看」（הבטה，habatah）與「俯察」（השקפה，hashkafah）的主題。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת פ' וירא כרך' ד תשס, א. ואתחנן ע' שלב. וראה אוה"ת פ' זכור ע' א'תשפו מענין הבטה והשקפה.

30 הבט משמים וראה

亞薩（אסף）為以色列祈求，將以色列比作葡萄樹：「萬軍之 ה'，求祢回轉；從天上俯視觀看，眷顧這葡萄樹。」（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 80:15תהילים פ"ט:ט"ו

אלקים צבאות שוב־נא הבט משמים וראה ופקד גפן זאת:

O G-d of hosts, return, we beseech Thee; Look from heaven, and behold, and be mindful of this vine,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פ, טו.

31 והשקיפה ממעון קדשך

交出所有什一奉獻後所說的祈禱：「求祢從祢神聖的居所、從天上俯視，賜福祢的子民以色列和祢賜給我們的土地。」阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將把「從天上」解讀為「藉著妥拉」。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Deuteronomy 26:15דברים כ"ו:ט"ו

השקיפה ממעון קדשך מִיְהוֹשְׁמִים וברך את־עמך את־יִשְׂרָאֵל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש:

Look forth from Thy holy habitation, from heaven, and bless Thy people Israel, and the land which Thou hast given us, as Thou didst swear unto our fathers, a land flowing with milk and honey.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים כו, טו. בלקו"ת צו יב, ד. טז, ב. מציינ לכאן. ראה ד"ה איתא במדרש תהלים בספר המאמרים תש"ח ע' 272 עם הגהות מכ"ק אדמו"ר זי"ע. וראה גם בסה"מ תרכ"ז ע' קיב. תרל"ד ע' נג. תרנ"ג ע' קיב. בלקו"ת האזינו עג, ב מציינ לכאן.

32 רם על כל גוים ה'

「Havayah（הוי）高於萬民；祂的榮耀高於諸天」：按其簡單的字面意思， ה'高於每個民族與力量。這篇論述（מאמר，maamar）將此解讀為：萬民生命力的源頭，正是 ה'的崇高；這是緊接在「那位高居高處者」之前的一節。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 113:4תהילים קי"ג:ד

רם על־כָּל־גּוֹיִם ה' על השמים כבודו:

The L-RD is high above all nations, His glory is above the heavens.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיג, ד. קטע מובא בסה"מ תרכ"ט (הוצאת תשנ"ב) ע' רצב בהוספות ושינויים. ראה גם בסה"מ תרכ"ז (הוצאת תש"ס) ע' קעא.

33 שהעכו"ם מקבלים חיות

後來有一篇論述討論列國生命力的來源；註釋指引讀者參看該處。

KEHOT 註記

ע' בספר המאמרים תש"א ע' יא.

34 גוים מרקדין בהיכלו

Kehot 的註記指出，這些文字見於 Yoma 69b。

Yoma 69bיומא ס"ט בבבא

KEHOT 註記

ראה יומא סט, ב.

35 שממית בידים תתפש

亞古珥（אגור）列舉四種體型微小、卻有智慧的生物；其中一種是壁虎或蜘蛛（שממית，semamis），牠用手抓住東西，甚至出現在君王的宮殿中。阿德莫爾哈扎肯將「抓住」

תהלים עח, סה.

(tesapes, תתפש) 與「佔據位置」(tofes makom, תופס מקום) 對照來解讀：牠能待在王宮裡，正因為牠不算什麼。(背景：Steinsaltz Tanakh)

משלי ל:כ"ח Proverbs 30:28

שְׁמִימִית בְּיָדָיו תִּתְפֹּשׁ וְהִיא בְּהִיכָלִי מְלֶךְ:

The spider thou canst take with the hands, Yet is she in kings' palaces.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

משלי ל, כח.

第 6 段

36 וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו

該處在此補上一則註解：即使稱為「崇高」的層次，也就是環繞一切世界之光，同樣屬於「祂的名」這一層次。

KEHOT 註記

בספה"מ תרכ"ט שם ע' לג נוסף כאן הג"ה: "שגם בחי' נשגב סוכ"ע הוא ג"כ מבחי' שמו".

37 כי נשגב שמו לבדו

詩篇以呼籲一切受造物讚美 ה' 作結：「因為唯獨祂的名被高舉；祂的榮耀遍及地與天。」阿德莫爾·哈札肯 (אדמו"ר) 增添了「唯獨」以及「祂的光輝與光明」：達到諸世界的，只是一線微光。(背景：Steinsaltz Tanakh)

תהילים קמ"ח:י"ג Psalms 148:13

יִהְיֶה לָהֶם אֵת-שֵׁם ה', כִּי-נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוּדוּ עַל-אֶרֶץ וְשָׁמַיִם:

Let them praise the name of the L-RD, For His name alone is exalted; His glory is above the earth and heaven.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קמח, יג.

38 והנהגת העולמות הוא בבחי' שינה

雷貝 (הרבי) 在該處指出，將 קב"ה 的治理比作「睡眠」這一主題，見於 5708 年的普珥節 maamar，以及 5700 年的 maamar <BaLaylah HaHu>；兩者都論及「王的睡眠受到攪擾」的那一夜。

KEHOT 註記

בסה"מ תשי"ח שם העיר כ"ק אדמו"ר זי"ע "ראה עד"ז במאמר פורים תשי"ח פ"ו ואילך. ד"ה בלילה ההוא שית' (בס' המאמרים) ". ראה יהל אור לקאפי' עג ע' 260.

第 7 段

39 ויקץ כישן ה'

在述說以色列的敗績之後，詩篇說， ה' 「如睡著的人醒來」，像勇士一般，為祂的子民行事。(背景：Steinsaltz Tanakh)

תהילים ע"ח:ס"ה Psalms 78:65

וַיִּקְצֹץ כִּישָׁן אֲדֹנָי קִגְבוֹר מִתְרוֹנֵן מִיָּו:

Then the L-rd awakened as one asleep, Like a mighty man recovering from wine.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

40

עורה למה תישן ה'

在受苦之時，詩篇作者懇求：「醒來吧！啊，祢為何沉睡？求祢起來，不要永遠棄絕我們。」(背景：Steinsaltz Tanakh)

תהילים מ"ד:כ"ד Psalms 44:24

עוֹרָה לָמָּה תִישָׁן אֲדֹנָי הִקִּיצָה אֱלִי-תִנָּח לְנֶפֶשׁ:

Awake, why sleepest Thou, O L-rd? Arouse Thyself, cast not off for ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים מד, כד. ראה אה"ת פ' ראה ע' תשנה. ראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בסה"מ תשי"א ע' יב. ובאג"ק שלו חיי"ח ע' רכב.

41

ויאר פניו

「願 ה' 恩待我們、賜福給我們；願祂使祂的面容照耀我們」，這呼應了祭司的祝福。Alter Rebbe 將「祂的面容」(panav, פניו) 解讀為祂意願 (ratzon, רצון) 的內在層面 (pnimiyus, פנימיות)。(背景：Steinsaltz Tanakh)

תהילים ס"ז:ב Psalms 67:2

אֱלֹקִים יִתְּנֵנוּ וְיִבְרַכְנוּ וְאֶרֶץ-פָּנָיו אֲתֵנוּ סֵלָה:

G-d be gracious unto us, and bless us; May He cause His face to shine toward us; Selah

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 8 段

42 השקיפה ממעון קדשיך

「從祢神聖的居所，從天上觀看，並賜福祢的子民以色列。」阿德莫爾·哈札肯現在將「從天上」解讀為「藉著妥拉」。

דברים כ"ו:ט"ו Deuteronomy 26:15

הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן-הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת-עַמְּךָ אֶת-יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

Look forth from Thy holy habitation, from heaven, and bless Thy people Israel, and the land which Thou hast given us, as Thou didst swear unto our fathers, a land flowing with milk and honey.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים כו, טו. קטע מכאן מובא בסה"מ תרל"ב ח"א ע' קב בשינויים והוספות. ונוסף כאן הוספה וז"ל: דלכא' צ"ל מפני מה דוקא כשהשקפה הוא מן השמי' אז נמשך להיות וברך את עמך ישראל דוקא. דהנה כתי' רם על כל גוים הוי' שאו"ה מקבלי' חיות מבחי' רוממות כו' ע"ד שממית בידים תתפש כו', וזהו כד סליק קוב"ה לעילא כו' והנהגת העולמות נמשך מבחי' שינה, אמנם ע"ז נא' עורה למה תישן ה' והיינו שיהי' גילוי אוא"ס בבחי' חכמה וחסד ויאר פניו בבחי' פנימיות רצונו, והיינו ע"י המשכת התומ"צ, וזהו הבט משמי' וראה השקיפה ממעון קדשיך מן השמי': פי' שמים.

43

מן השמים שם מים

該段回指本篇 maamar 關於「從祢聖潔的居所、從天上觀看並賜福」的討論，並以「供養他們在天上的父」來解釋「從

天上」；這指的是小面相（情感屬性）（ז"א / זעיר אנפין, Z'eir Anpin）中的父（אבא, Abba）之光。

KEHOT 註記

ראה בלקו"ת שה"ש יד, א בפ"י מן השמים.

44

שם מים

塔木德解釋，「天」（שמים, shamayim）可拆解為「那裡有水」（מים, sham mayim）。這裡以此支持將天解讀為妥拉，因為妥拉被比作水。

חגיגה י"ב א Chagigah 12a

KEHOT 註記

חגיגה יב, א.

45

בח"י התורה שנמשלה למים

該處的版本增添了妥拉如水一般的證據：「喂，凡口渴的人，都來到水這裡」；這裡的水指妥拉。

KEHOT 註記

בספר המאמרים תש"ח שם: [שנאמר הוי כל צמא לכו למים כו' שזה קאי על בח"י התורה כו'].

46

אנחנו עם בני ישראל נתראים לפניו לדבר חשוב

策馬赫·策德克（הצמח צדק）在其論述巴蘭的講論中，引述了這句話：以色列在 ה' 面前顯得重要。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת פ' בלק ע' א'כח. ע"ש.

47

נפתחו השמים

以西結（יחזקאל）在迦巴河（Kever）旁的流亡者中，說天開了，他看見了 ה' 的異象。阿德莫爾·哈扎肯將「天」開啟，與清楚看見 ה' 的異象連結起來。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Ezekiel 1:1 א' יחזקאל

וְהָיָה בְּשָׁלְשִׁים שָׁנָה בְּרִבְעֵי בְחֶמְשָׁה לַחֹדֶשׁ וְאָנֹכִי בְּתוֹךְ-הַגּוֹלָה עַל-נְהַר-כְּבָר נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֵרָאָה מַרְאֵת אֱלֹקִים:

Now it came to pass in the thirtieth year, in the fourth month, in the fifth day of the month, as I was among the captives by the river Chebar that the heavens were opened, and I saw visions of G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

יחזקאל א, א.

48

ומי בעמך ישראל

大衛（דוד）在拿單（נתן）預言之後的禱告：「誰像祢的子民以色列，是地上獨一的民族」，在列國中獨一無二； ה' 曾親自前去救贖他們。阿德莫爾·哈扎肯將「一」解讀為「一」（Havayah）是一，以色列將其合一性引降到地上。（背景：Steinsaltz Tanakh）

I Chronicles 17:21 א' י"ז כ"א דברי הימים

וּמִי כְעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ הָאֱלֹקִים לְפָדוֹת לוֹ עַם לְשׁוֹם לָךְ שֵׁם גְּדֻלוֹת וְנִרְאֹת לְגַרְשׁ מִפְּנֵי עַמֶּךָ אֲשֶׁר-פָּדִיתָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם:

And who is like Thy people Israel, a nation one in the earth, whom G-d went to redeem unto Himself for a people, to make Thee a name by great and tremendous things, in dri-

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור

ving out nations from before Thy people, whom Thou didst redeem out of Egypt.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דה"א יז, כא.

第 9 段

49

מצות צריכות כוונה

《塔木德》討論誡命是否需要意向。阿爾特雷貝（אדמו"ר）將意向理解為心中渴望引下 ה' 之光。

ברכות י"ג א:כ"ב-כ"ה Berachot 13a:22-25

גַּמְי' שְׁמַע מִיָּה מִצּוֹת צְרִיכוֹת כְּוֹנֶה. מֵאִי "אִם כּוֹנֵן לְבוֹ" — לְקִרְוֹת. לְקִרְוֹת! וְהָאֵל קָא קְרִי! בְּקוֹרָא לְהַגִּיה. תְּנוּ רַבָּנִי: קְרִיאַת שְׁמַע כְּכַתְּבָהּ, דְּבַר רַבִּי. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: בְּכָל לְשׁוֹן.

GEMARA Is the conclusion to be drawn [from the opening sentence of the Mishnah] that the performance of the commandments requires Kawwanah? No; for] what means If he directed his heart to read? Just to read [in the Torah for the sake of study]. But he was reading! [It is to differentiate him] from one who is reading [the Torah] for the purpose of correcting. Our Rabbis have taught: The Shema' must be read as it is written: These are the words of Rabbi; but the Sages say ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

ברכות יג, א. זח"ג שו, ב.

50

שהזהב הוא מנוצץ . . ברשפי אש האהבה

柴馬赫·柴德克（הצמח צדק）在他對《Psalms（תהלים）》的註釋中，引用了這段關於黃金如愛之火般閃耀的解釋。

KEHOT 註記

מובא ביהל אור ע' עג.

51

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

רש"י דברים ו, ו. בשם הספרי.

52

אני ראשון ואני אחרון

以色列的君王與救贖主 ה' 藉著以賽亞（ישעיהו）宣告：「我是首先的，也是末後的；除我以外，別無 ה'。」（語境：Steinsaltz Tanakh）

Isaiah 44:6 מ"ד:ו' ישעיהו

כֹּה-אָמַר ה' מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וְגָאֲלוֹ ה' צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרֹן וּמִבְלַעַדִּי אֵין אֱלֹקִים:

Thus saith the L-RD, the King of Israel, And his Redeemer the L-RD of hosts: I am the first, and I am the last, And beside Me there is no G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישע"י מד, ו.

53

ואני הוי"ה לא שנית

「因為我——（ה'）——沒有改變；你們雅各（יעקב）的子孫沒有滅絕」：這句話說明 ה' 的恆常與以色列的存續。本篇 maamar 引用前半句：創造並不使 ה' 有所改變，因此祂進入諸世界乃是一種降低。（語境：Steinsaltz Tanakh）

Malachi 3:6 מלאכי ג' ו' 6

כי אני ה' לא שנית ואתם בני־יעקב לא כליתם:

For I the L-RD change not; and ye, O sons of Jacob, are not consumed.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

מלאכי ג', ו'.

第 10 段

54

וגלה על ראשה

撒迦利亞（זכריה）異象中，燈臺上方的油碗；拉希（רש"י）解釋，גולה（gulah）指圓形的碗，正如《Joshua》（יהושע）15:19 中的 גולות（gulos，泉水）。

Zechariah 4:2 זכריה ד' ב' 2

ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר ראיתי והנה מגורת זהב פלה וגלה על־ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על־ראשה:

And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

זכריה ד', ב'.

55

מלשון גולת הכותרת

在列舉為所羅門（שלמה）聖殿所製作的工程時，גולות（gulos）指兩根柱子的柱頭上呈圓形的頂飾。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）借用這個詞，將גולה解讀為頭頂上的冠冕。（脈絡參照：Steinsaltz《Tanakh》）

I Kings 7:41 מלכים א' ז' מ"א 41

עמודים שנים וגלת הכתרת אשר־על־ראש העמודים שתים והשכבות שתים לכסות את־שתי גלות הכתרת אשר על־ראש העמודים:

the two pillars, and the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars; and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

מלכים-א ז', מא-מב.

第 11 段

56

שום תשים עליך מלך

妥拉命令以色列人在自己的土地上「務要為自己立一位王」，而這位王由 ה' 揀選。本文將此解讀為接受 ה' 對自己的

王權。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Deuteronomy 17:15 דברים י"ז ט"ו 15

שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלקיך בו מקרב אחיה תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא־אחיד הוא:

thou shalt in any wise set him king over thee, whom the L-RD thy G-d shall choose; one from among thy brethren shalt thou set king over thee; thou mayest not put a foreigner over thee, who is not thy brother.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים יז, טו.

57

בטל רצונך מפני רצונו

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

אבות ב, ד.

58

בטל רצונך מפני רצונו

拉班·迦瑪列（רבן גמליאל）的教導：「使你的意願在祂的意願面前自我消融」，這是僕人自我消融的典範。

Pirkei Avot 2:4 משנה אבות ב' ד' 4

הוא ה' אומר, עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיוכשל רצון אחרים מפני רצונך. הלל אומר, אל תפרש מן העבור, ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמע, שסופו להשמע.

ואל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה:

He used to say: do His will as though it were your will, so that He will do your will as though it were His. Set aside your will in the face of His will, so that he may set aside the will of others for the sake of your will. Hillel said: do not separate yourself from the community, Do not trust in yourself until the day of your death, Do not judge your fellow man until you have reached his place. Do not say something that cannot be ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

59

אתכפירי ס"א

《Zohar》（זהר）教導，當另一側（sitra achra，סטרא אחרא）被制伏時，קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）的榮耀便在一世界中升騰。

Zohar II, 128b זח"ב קכח, 128b

KEHOT 註記

ראה זח"ב קכח, ב ואילך. ולקמן פט, ד ובמ"מ שם.

第 12 段

60

אין מלך בלא עם

那裡以「沒有人民便沒有王」這一原則，說明 אלקים（Elokim）所表示的統治：藉著收縮（צמצום，tzimtzum），聖者的臨在（שכינה，Shechinah）披覆於受造物之中，使分立的存在得以形成，繼而對 ה' 自我消融。

KEHOT 註記

נסמן לעיל ה, א. לקמן נג, ד. מה שמבואר כאן בענין ביטול רצון, מצויין בלקו"ת ואתחנן יא, ג: דאין מלך בלא עם לשון עוממות שהוא יש ודבר

ואעפ"כ מבטל רצונו מכל וכל, וכל דבר שאינו בביטול הרצון אינו נקי עבודה כלל (ועמ"ש בפי' שלח ע"פ ועתה יגדל, וע"פ כי עמך מקור חיים). ע"כ.

61

כי לי בניי עבדים

希伯來僕役的律例以此作結：「以色列子民是服事我的僕人；他們是我的僕人，是我從埃及地領出來的。」因為他們屬於 ה', 任何人都不得將他們據為己有；這篇 maamar 將其解讀為，服事使以色列成為「我的」。

ויקרא כ"ה:55

כִּי־לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עָבְדִּי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

For unto Me the children of Israel are servants; they are My servants whom I brought forth out of the land of Egypt: I am the L-RD your G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ויקרא כה, נה.

第 13 段

62

המשפילי לראות בשמים ובארץ

「祂屈身觀看天與地」，如今按其第二層含義來理解：ה' 藉著天與地屈身。

Psalms 113:6

הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 14 段

63

צעק לבם

先知哀悼毀滅時說，百姓的心向 ה' 哭喊，並呼籲錫安日夜哀哭。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Lamentations 2:18

צָעַק לָבָם אֶל־אֲדָמָה בַּת־צִיּוֹן הוֹרִידִי כִנּוּחַ דְּמָעָה יוֹמָם וָלַיְלָה אֶל־תִּתְּנִי פִּוְגַת לֶךְ אֶל־תִּתְּנִי בַת־עֵינֶיךָ:

Their heart cried unto the L-rd: 'O wall of the daughter of Zion, Let tears run down like a river Day and night; Give thyself no respite; Let not the apple of thine eye cease.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איכה ב, יח.

64

ויצעקו אל ה' בצר להם

說的是那些在曠野中迷失的人：「他們在困厄中向 ה' (Havayah) 呼求」，祂便救了他們。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 107:6

וַיִּצְעֲקוּ אֶל־ה' בְּצָרָה לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצְלָם:

Then they cried unto the L-RD in their trouble, And He delivered them out of their distresses.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קז, ו.

65

ופרעה הקריב

法老的軍隊逼近海邊時，以色列人看見他們，極其害怕，便向 ה' 呼求。按字面理解，是「法老逼近了」；米德拉什則解作「法老使……靠近」：他使以色列人更接近悔悟回歸（teshuvah，שובה）。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Exodus 14:10

וּפְרַעְהַ הַקָּרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וַהֲגַה מִצְרַיִם נֹסַע אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־ה'

And when Pharaoh drew nigh, the children of Israel lifted up their eyes, and, behold, the Egyptians were marching after them; and they were sore afraid; and the children of Israel cried out unto the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות יד, י. וראה שמו"ר עה"פ.

66

כמ"ש במ"א רוח אייתי רוח

由下而來的靈，帶來並引出由上而來的靈。

Zohar II, 162b

KEHOT 註記

זח"ב קסב, ב. ראה לעיל א, א. ובכ"מ. ראה לקו"ת תצא מ, רע"ג ואולי הכוונה שם לכאן.

第 15 段

67

מצפון זהב יאתה

金子來自「北方」，即左側。

Job 37:22b

מִצְפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה עַל־אֹלֹתַי נוֹרָא הוּד:

Out of the north cometh golden splendour, About G-d is terrible majesty.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב לו, כב. ראה בלקו"ת בהעלותך לב, ד. שזוהב הוא יראה (לכן נקרא שזמאל). לה, ב

68

ושנים זיתים עלי

燈臺燈盞兩側的兩棵橄欖樹。

Zechariah 4:3

וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין וְאֶחָד עַל־שְׂמָאלָהָ:

and two olive-trees by it, one upon the right side of the bowl, and the other upon the left side thereof.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

זכריה ד, ג.

第 16 段

69

אשר הם מריקים הזהב

撒迦利亞問天使，兩根橄欖枝在兩根金管旁邊，金管將金油從自身傾出；天使回答說，它們是兩位受膏者。這篇 maamar 引述為「把金傾瀉出來」，並將金解讀為由妥拉

(תורה, Torah) 與誠命 (מצוות, mitzvos) 的根源引降的熾熱之愛。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Zechariah 4:12 ב'י"ד: זכריה

וַאֲנִי שֵׁנִית וְאָמַר אֵלָיו מִה־שְׁתֵּי שִׁבְלֵי הַזֵּיתִים אֲשֶׁר בְּיַד שְׁנֵי צִנּוֹתָיו הַזֹּהָב הַמְרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזֶּהָב:

And I answered the second time, and said unto him: 'What are these two olive branches, which are beside the two golden spouts, that empty the golden oil out of themselves?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

70

שע"י

該手稿讀作「藉著它們」(שעל ידם)，而非「藉著」(שע"י)。

KEHOT 註記

בבוך תניא-ברוך הגי': שעל ידם.

71

להשתפך אל חיק אביה

《Tanya》第五十章描述了一種源自上界克制屬性的「如火焰般的愛」；它勝過其他的愛，如同金勝過銀：默想無限者的偉大時，靈魂渴望離開身體的牢獄，傾注於其父親的懷抱。

KEHOT 註記

תניא פרק ג. ראה גם לעיל כז, א, ולקמן סז, א וש"נ.

第 17 段

72

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור

開篇的經文如今從兩種讀法加以闡釋：「光被看見」，是藉著妥拉 (תורה, Torah; 即神聖教導) 與誠命 (מצוות, mitzvos)；而「我們要看見」，則是以色列在那光中被看見。

Psalms 36:10 תהילים ל"ו:י

כִּי־עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אֹר:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

73

ומי כעמך ישראל

「誰能比得上祢的子民以色列」：以色列的聖潔，顯明於他們所引下的光中。

I Chronicles 17:21 דברי הימים א' י"ז:כ"א

וּמִי כַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר הִלַּךְ הָאֱלֹהִים לְפָדוֹת לוֹ עַם לְשׁוֹם לָךְ שֵׁם גְּדֻלוֹת וְגִרְאוֹת לְגִרְשׁ מִפְּנֵי עַמָּךְ אֲשֶׁר־פָּדִית מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם:

And who is like Thy people Israel, a nation one in the earth, whom G-d went to redeem unto Himself for a people, to make Thee a name by great and tremendous things, in driving out nations from before Thy people, whom Thou didst redeem out of Egypt.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דה"א יז, כא.

74

וגם אנחנו נראה . . כמ"ש ומי כעמך ישראל כו'

雷貝補充說，經文末尾的「地上一個民族」也應放在此處，意指以色列高於萬民；他並問為何這篇 maamar 沒有引用

它：是審查者把它刪掉了，還是阿爾特雷貝原本就是這樣說的。

KEHOT 註記

בד"ה זה בספה"מ תשל"ד (הנחה) מוסיף: "ויש להוסיף בזה דסיום הכתוב (מי כעמך ישראל) הוא גוי אחד בארץ, היינו שישראל הם למעלה מכל האומות [וצ"ע מדוע לא הובא סיום הכתוב בהדרוש, אם זהו מחמת השמטת הצנזור או שכך אמר רבינו הזקן בדיבור] ", ע"ש.

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/5/

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok